

Datum

17 november 2022

Onderwerp

VNG-inbreng tbv CD Jeugdbescherming 24 november

Geachte dames en heren,

Donderdag 24 november debatteert u met minister Weerwind over Jeugdbescherming. Op 3 november was de VNG bij u te gast in het rondetafelgesprek. Het position paper dat wij toen hebben ingezonden, is voor de volledigheid bijgevoegd.

In vervolg daarop willen wij nu met nadruk wijzen op een paar zaken:

1. **Zorg voor versnelling en intensivering van het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming** voor noodzakelijke en structurele verbetering van het jeugdbeschermingstelsel.
2. **Los de acute problematiek bij de GI's op met een reëel landelijk tarief.** Dit is noodzakelijk voor kinderen en gezinnen die nu te maken hebben met jeugdbescherming en om rust en ruimte te creëren bij de GI's om de overgang te maken naar de nieuwe manier van werken volgens het Toekomstscenario kind en gezinsbescherming.

Focus op structurele oplossingen

De jeugddoorlichting constateert in haar op 14 november gepubliceerde onderzoeksrapport^[1] dat we in de jeugdbescherming te maken hebben met een verzameling samenhangende problemen die een aanpak vraagt op verschillende niveaus en terreinen.^[2] Zo is er de afgelopen jaren veel inzet is gepleegd op nooddijken. Er is gewerkt aan oplossingen die makkelijk lijken maar in de praktijk arbeidsintensief blijken en niet lang houdbaar. Kortom: er is meer focus nodig op structurele oplossingen.

Die structurele oplossingen zijn te vinden in de herziening van de Jeugdwet, de hervormingsagenda en het Toekomstscenario kind en gezinsbescherming. Snelheid en samenhang tussen die processen zijn daarom belangrijk.

Ook in de bijeenkomsten met de partijen uit het veld in het kader van de motie Ceder klonk een duidelijke boodschap: op veel plekken in het land wordt gewerkt aan structurele verandering; bouw verder op deze beweging en voorkom, door nu extra maatregelen te nemen, dat de werkdruk voor professionals in het hele veld nog hoger wordt.

Effect van de structurele veranderingen op de werkdruk

Deze structurele verbeteringen moeten er ook toe leiden dat de werkdruk voor professionals verbetert. Dat meer tijd aan gezinnen besteed wordt in plaats van aan administratie en het zoeken van passende hulp. Maar ook doordat de verantwoordelijkheid voor gezinnen gedragen wordt door

^[1] Inventarisatie Onderzoeken Gecertificeerde Instellingen'

^[2] De jeugddoorlichting spreekt van een Wicked problem

twee in plaats van een professional. Een duo gevormd door een professional uit het lokale team en het regionale veiligheidsteam.

Proeftuinen Toekomstscenario - voorbeelden

Voorkomen uithuisplaatsingen

Op verschillende plekken in het land wordt de werkwijze van het Toekomstscenario kind en gezinsbescherming al beproefd. En daar worden goede ervaringen op gedaan. Voorbeelden zijn genoemd in het ronde tafelgesprek over de jeugdbescherming op 3 november.

In de proeftuin Flevoland zijn 42 uithuisplaatsingen voorkomen of terug gedraaid. In de proeftuin Food Valley is het in 58 van de 62 gezinnen gelukt om met de nieuwe werkwijze te voorkomen dat kinderen uit huis geplaatst werden.

Blik op hele gezin

In de proeftuinen kijken professionals niet alleen naar het kind maar naar het hele gezin. Want vaak gaat het in deze gezinnen niet om kind- maar om ouderproblematiek. Stress over inkomen of huisvesting het hebben van een verslaving of GGZ-problematiek zijn vaak de veroorzakers van een onveilige situatie. In de proeftuinen worden ouders geholpen, in plaats van het kind uit huis gehaald.

Gezinnen hebben in die nieuwe werkwijze meer vertrouwen in de hulpverlening doordat er een vast gezicht is die gedurende het hele traject bij het gezin blijft. In plaats van het huidige estafettemodel waarbij gezinnen als een pakketje van instelling naar instelling worden geschoven. De doorlooptijd voor gezinnen is daardoor in de proeftuin in de Food Valley teruggebracht van 8 tot 9 maanden naar 2 maanden.

Durf out of the box te denken

Anders werken vraagt lef. Zoals de ambtenaar die in Food Valley voorstelde om niet vier kinderen uit huis te plaatsen maar tijdelijk een andere woning te regelen plus 24 uur professionele begeleiding in huis. Het gezin kon na drie maanden met lichte ondersteuning weer op eigen kracht verder.

Pilots

Het vraagt denken vanuit de leefwereld van kinderen over domeinen heen zoals de pilot in de regio's Twente en Hart van Brabant om zorg te verlenen in onderwijstijd (zie de bijlage)

Het vraagt om vernieuwende ideeën vanuit de praktijk van de uitvoering zoals verbinding van zorg en recht door middel van een gezinsadvocaat waarmee in Hart van Brabant wordt geëxperimenteerd in heftige scheidingszaken (zie de bijlage).

Met het toekomstscenario wordt het fundament gelegd voor deze andere manier van denken, werken en organiseren. Zodoende passen al deze best practices naadloos binnen het Toekomstscenario kind en gezinsbescherming en kunnen gemeenten doen wat lokaal nodig is. Investeren in het fundament van de jeugdbescherming is daarom de eerste stap naar een structurele oplossing.